

den vil skyde disse Spørgsmaals Afgjorelse ud i det Uendelige, og det derfor maa befrygtes, at det vil gaae nu som tidligere, idet det ikke vil blive til Noget med Reformen. Endnu skal jeg til Slutning tilføje et Par Ord med Hensyn til en Udtalelse fra det ærede Medlem for Kjøbenhavns Amts 3die Valgfreds (A. Hage). Han udtalte med stor Bedrøvelse og Sorg, at der trindt om i Landet viste sig en nedtrykket Stemning og en Misfornøielse med Finantsstyrelsen. Jeg for min Part maa sige, at jeg troede, jeg nogenlunde kjendte Stemningen, idetmindste i min Egn, og ogsaa udenfor min nærmeste Kreds; men jeg maa oprigtig sige, at jeg ikke har fundet Spor til nogen saadan Stemning eller Misfornøielse. At man nødvendig vil betale Skatter, er ganske vist, og naar det fra en vis Side stilles frem — jeg havde nær sagt med Tilfredsstillelse — at vor Finantsstilstand er slet, at vi have en stor Underbalance, kan det vel opnaaes, at der fremkaldes en vis Mistillid og Misfornøielse; det skal jeg indrømme, men at der virkelig er Grund til at nære en Frygt som den antydede, ligger udenfor min Erfaring, og jeg troer ogsaa udenfor Erfaringen hos Fleertallet af det ærede Things Medlemmer.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: I Anledning af de Uttringer, som det ærede Medlem, der nu satte sig, henvendte navnlig til mig i min Egenkab af Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet, skal jeg strax oplyse, at dersom det ærede Medlem mener, at det ikke maa vare ret længe, inden der kommer Forslag til en Skolelov fra min Haand, da maa det ærede Thing ikke fra min Side vente at modtage nogelsomhelst Forslag angaaende Skolevæsenet i denne Session. Jeg troer ikke, at det ærede Medlem har ganske Ret, naar han gaaer ud fra den Forestilling, at man ikke gjør Fordring paa temmelig store Reforme, naar man først begynder at vove ved Skolevæsenet. Saaledes som Sagen staaer for mig, er der for Dieblisset saavel hos Skolelærerne som hos en Deel af vore Medborgere en meget alvorlig Stræben efter at faae dette Spørgsmaal løst paa en for den store

Befolkning heldig og god Maade; men ved Siden af denne Stræben er der en meget stor Uentighed tilstede. Der er Nogle, som den ærede Taler antydede, der vilde have Betalingskoler indrettede omkring i Sognene og ved Siden deraf kun Friskoler for de egentlig trængende Familiers Børn; der er Andre, som slet ikke ville anerkjende dette for at være et rigtigt Princip. Der er Nogle, som ikke kunne faae Børnene tidligt nok udfkrevne af Skolerne, der er Andre, som ville udfkræffe Tiden langt ud over, hvad vi nu ansee for det Duffelige i den Henseende, nemlig 14 Aar, og som sige, at 16 Aar er Minimum af den Alder, i hvilken der overhovedet kan være Tale om at udskrive Børnene af Skolerne, naar man skal gjøre sig Haab om, at de skal medbringe fra Skolen en nyttig Dannelse. Der er Nogle, som ville have, at der i Skolerne ikke maa gives nogen Undervisning i Religion, Andre sige, at der nok maa gives nogen Undervisning i Religion, men den skal være indskrænket til Bibelhistorien; atter Andre sige paa det Bestemteste, at den religiøse Undervisning bør være et af de væsentligste Fag, som meddeles i Skolerne. Der er Nogle, der, som det ærede Medlem antydede, allerhelst aldeles forviste Mulcysystemet fra Skolerne, der er Andre, som ansee det for at være et aldeles nødvendigt System. Jeg kunde fremføre endnu mange flere Beviser paa Uentighed om meget væsentlige Punkter, men jeg troer, at det, jeg allerede har anført, er nok til at godtgjøre, at der for Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet er Grund til, naar han ved Siden af denne Uentighed tillige øiner en alvorlig og varm Stræben efter at finde det Rette, da at see Tiden an og lade disse forffjellige Stridspunkter imellem de dygtige Kræfter gjøre noget mere ud. Naar jeg nu lægger hertil, at det var, om jeg huffer ret, i 1867 og 68, at vi fik de nye Communallove, og naar de ærede Medlemmer ville erindre, at disse Love have stillet Skolevæsenet i Communerne paa en anden Fod end tidligere og have givet Sogneraadene og Byraadene en stærkere Indflydelse i visse Retninger end tidligere, og naar de endvidere ville see hen til, hvoreledes de høiere Skoler trindt